

Fira de l'Hostal del Vilar

Sant Agustí de Lluçanès

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Sector central del terme municipal
Emplaçament A l'esplanada situada davant de l'Hostal del Vilar, al creuament de les carreteres BV-4608 i BP-4653

Coordenades:

Latitud: 42.07735
Longitud: 2.12979
UTM Est (X): 428018
UTM Nord (Y): 4658731

Classificació

Número de fitxa 08195-95
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: En els últims anys el nivell d'assistència a la fira ha estat força alt. Segons fonts orals hi acudeix més públic actualment que a principis de segle, encara que aleshores el volum de negoci era superior.
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Hostal del Vilar](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dv., 20/01/2006 - 01:00

Descripció

La fira de l'Hostal del Vilar es celebra cada 28 de setembre a l'esplanada que envolta l'Hostal del Vilar i té els seus orígens en l'activitat transhumant, encara que avui en dia se n'ha perdut el sentit original.

Antigament, els ramats transhumants que tornaven a finals d'estiu de les pastures pirinenques, recorrien diverses fires des del Pirineu fins a les planes de la Catalunya interior, i les àrees litorals i prelitorals, a on negociaven tant amb el bestiar com amb els pastors i les terres de pastura, arribant a acords que permetien solucionar el pasturatge dels ramats a les terres baixes a l'hivern i les terres altes a l'estiu. La fira de l'Hostal del Vilar era una de les fires més importants i reunia pastors i negociants de bona part de Catalunya.

Probablement la fira s'inicia durant el segle XVIII, encara que no està documentada fins 1812, època en que Francesc de Vilar va traslladar el mercat ramader als voltants de l'Hostal, territori aïllat i allunyat dels perills de la guerra del Francès que assetjaven la plana de Vic.

La fira de l'Hostal del Vilar va viure l'època de gran esplendor durant el segle XIX, s'hi realitzaven les principals compres i vendes de bestiar i se'n marcava un preu que servia per a altres fires de la comarca, es llogaven camps de pastura, es buscaven pastors pels ramats, es marcava els preus dels tonedors i fins i tot s'arribaven a concertar casaments. A mesura que s'engrandia la fira s'hi anaven ubicant firaires que venien esquelles, perols, roba, eines de tall, cànirs o esclòps i també s'hi oferien diferents serveis com el menjar. A finals del segle XIX i principis del XX la fira perd importància amb l'arribada de la industrialització i la crisi de la transhumància i es passa d'una presència majoritària ovina a la de bestiar de peu rodó i boví que va anar guanyant terreny.

Diferents adversitats al llarg dels anys seixanta i setanta van portar la fira a la decadència i a finals dels anys vuitanta s'havia convertit en un reducte marginal de l'antiga tradició ramadera.

No va ser fins 1988 quan un grup de pagesos de Sant Agustí i Sant Boi de Lluçanès es van reunir i van fer ressorgir la fira, introduint idees per fomentar la participació que avui en dia encara són vigents com l'arrossada popular o la gimcana de tractors, a més de conservar l'origen comercial en forma de parades. En els últims anys es van afegint noves activitats com les exhibicions de doma de cavall o les demostracions de tècniques artesanals.

Observacions:

Les tres fotografies incloses s'han extret de l'arxiu fotogràfic del SOLC, música i tradició al Lluçanès

Història

El juny de 1794, en plena Guerra Gran, els francesos van arribar fins al Ripollès, provocant que els seus habitants fugissin amb els seus ramats cap al sud fins a l'esplanada de l'Hostal del Vilar, que es va convertir en emplaçament pels refugiats.

Bibliografia

MESTRE, P. Fira ramadera de l'Hostal del Vilar (Sant Agustí de Lluçanès), Cossetània, Valls, 1999
TORRES, J. SALVANS, J. COROMINAS, J. Els Camins ramaders del Lluçanès, Solc, 2000

